

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: **K.**, nar. X., štátny príslušník Ruskej federácie, naposledy bytom v zahraničí: U., zastúpený *advokátom JUDr. M., advokátom, A.* proti žalovanému: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Riaditeľstvo cudzineckej polície Bratislava, Úrad hraničnej a cudzineckej polície PZ**, Hrobákova 44, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. p.: PPZ-58/ HCP-BA-R-CP/2005 zo dňa 27. 10.2005, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 281/07-57 zo dňa 31. marca 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 281/07-57 zo dňa 31. marca 2010 **zmeňuje** tak, že rozhodnutie žalovaného č. p.: PPZ-58/HCP-BA-R-CP/2005 zo dňa 27.10.2005 **zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.**

Žalovaný je **povinný** nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 132 € k rukám jeho právneho zástupcu M., do 10 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom podľa ustanovenia § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. p.: PPZ-58/ HCP-BA-R-CP/2005 zo dňa 27. 10.2005 a následného zrušenia a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie.

Krajský súd po preskúmaní veci a postupu správnych orgánov dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu ako aj rozhodnutie žalovaného nie je v rozpore so zákonom, a preto dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a zamietnuté odvolanie žalobcu je vecne správne.

Krajský súd k uplatnenej námietke žalobcu ohľadne nezákonnosti napadnutého rozhodnutia, ktorú videl v nedostatočnom zistení skutkového stavu v súvislosti s jeho tvrdením o jeho psychickom ochorení, na ktoré sa na území SR liečil, (najmä či v jeho dôsledku mohol cestovať na dlhšie vzdialenosti bez ujmy na zdraví alebo živote, resp. či by takéto nepriaznivé následky nemal návrat žalobcu do štátu, ktorý pre tieto príčiny opustil uviedol, že vzhľadom k tomu, že žalobca bližšie v žalobe nekonkretizoval iné dôvody, pre ktoré by mali byť v jeho prípade dané prekážky administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z.z., mohol posúdiť len opodstatnenosť tvrdení o nedostatočnom zistení a vyhodnotení nepriaznivého zdravotného stavu žalobcu a ich dosah na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Krajský súd poukázal na to, že preskúmať rozhodnutie žalovaného z dôvodov uvedených v žalobe, pričom preskúmať právomoc súdu je vždy vymedzená rozsahom a dôvodmi žaloby.

Krajský súd uviedol, že vzhľadom na to, že psychické problémy, ktoré žalobca dlhodobo deklaroval pred správnymi orgánmi, netvorí v zmysle citovaných ustanovení zákona č. 48/2002 Z.z. prekážku vyhostenia, nemohol ich posúdiť v zmysle námietok žalobcu ako nedostatočné zistenie veci a vyhodnotiť ako dôvod nezákonnosti napadnutého rozhodnutia.

Podľa krajského súdu, ak by aj správny orgán uvedené okolnosti preskúmaval spôsobom, ktorý žalobca navrhol, nezakladalo by to žiaden dôvod, ktorý by bránil administratívne vyhosteniu žalobcu.

Prekážky administratívneho vyhostenia upravené v § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov sa podľa krajského súdu v podstate prekrývajú s dôvodmi zákazu vyhostenia alebo vrátenia podľa § 47 zákona o azyle a tieto boli preskúmané a s negatívnym výsledkom pre žalobcu vyhodnotené v azylovom konaní. Zákonnosť rozhodnutia Migračného úradu MV SR č. p.: MU-2057/PO-Ž/2005 zo dňa 10.10.2005 konštatoval Krajský súd v Bratislave a následne aj Najvyšší súd SR.

Krajský súd dospel k záveru, že správne orgány v naznačenom smere postupovali v medziach zákona, nakoľko námietky žalobcu voči rozsahu zisťovania skutkového stavu nemohli mať z uvedených dôvodov za následok nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, žalobu žalobcu preto podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol ako nedôvodnú.

Proti uvedenému rozsudku podal žalobca v zastúpení právneho zástupcu včas odvolanie, ktorým žiadal rozsudok zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalobca uviedol, že v opravnom prostriedku namietal, že existuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia a jeho zdravotný stav mu nedovoľuje vycestovať z územia SR a súčasne namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu.

Na pojednávaní pred krajským súdom právny zástupca žalobcu navyše namietal, že rozhodnutie odporcu je nepreskúmateľné pre svoju nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

Žalobca poukázal na ustanovenie § 250j ods. 3 OSP, z ktorého vyplýva, že súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie aj v prípade ak rozhodnutie je nepreskúmateľné pre svoju nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

Podľa žalobcu krajský súd mal zákonnú povinnosť zaoberať sa možnou nepreskúmateľnosťou rozhodnutia pre jeho nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, aj vtedy, ak tento dôvod nie je priamo uvedený v žalobe.

Pokiaľ teda krajský súd (ako sám uvádzal) skúmal zákonnosť rozhodnutia vo vzťahu k namietanému nedostatočnému zisteniu skutkového stavu iba v otázke psychického stavu ako takého, je zrejmé, že sa všeobecnou námietkou nedostatočného zistenia skutkového stavu nezaoberal a nezaoberal sa ani otázkou nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, čo predstavuje zásah do garantovaných práv žalobcu.

Žalobca uviedol, že z ustanovení zákona o pobyte cudzincov vyplýva správne orgánu pri rozhodovaní o administratívnom vyhostení povinnosť skúmať existenciu prekážok administratívneho vyhostenia. Správny orgán sa však touto otázkou nezaoberal napriek tomu, že žalobca v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu namietal ako prekážku vyhostenia obavu z ohrozenia svojho života a z dôvodu prenasledovania čečenskými povstalcami a oficiálnou ruskou armádou.

Na tejto povinnosti vyplývajúcej správne orgánu z § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov nič nemení ani súbežne prebiehajúce konanie o udelenie azylu.

Žalobca vyčítal krajskému súdu, že sa nesplneniu tejto povinnosti žalovaným nijako nevenoval, resp. skúmal len posúdenie prekážok vyhostenia iba vo vzťahu k psychickým problémom žalobcu s odôvodnením, že súd má povinnosť skúmať napadnuté rozhodnutie len v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe.

Podľa žalobcu správne orgány nezistili presne a úplne skutkový stav, keď sa nezaoberali otázkou, či rozhodnutie o administratívnom vyhostení a jeho následný výkon nepredstavuje neoprávnený zásah do práva žalobcu na rešpektovanie jeho rodinného a súkromného života, na ktorého rešpektovanie má v zmysle čl. 8 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd právo každý.

Poukázal na to, že existencia rodinného života odporcu na účely výkonu jeho administratívneho vyhostenia bola jedným z dôvodov zrušenia neoprávneného zaistenia žalobcu.

Ak je zaistenie cudzinca považované za nezákonné, nemožno podľa žalobcu za žiadnych okolností považovať za zákonné rozhodnutie o administratívnom vyhostení.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu vyjadril tak, že napadnutý rozsudok navrhol potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 264c ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24. augusta 2010 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Odvolací súd zo spisu krajského súdu ako aj z administratívneho spisu žalovaného zistil, že Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru v Bratislave rozhodnutím č. p. PPZ-269-5/OCP-BA-AV/2005 zo dňa 7.9.2005 administratívne vyhostilo žalobcu z územia Slovenskej republiky a zakázalo mu vstup na územie Slovenskej republiky na dobu 5 rokov do 7.9.2010 z dôvodu podľa § 57 ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov, pretože žalobca sa na území Slovenskej republiky zdržiava neoprávnene bez platného cestovného dokladu a bez povolenia príslušných orgánov SR.

Toho istého dňa bol žalobca rozhodnutím č. p. PPZ-269-4/OCP-BA-AV/2005 zaistený a umiestnený do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove.

Na odvolanie žalobcu žalovaný rozhodnutím č.p. žalovaného č. p.: PPZ-58/HCP-BA-R-CP/2005 zo dňa 27.10.2005, prvostupňové rozhodnutie o administratívnom vyhostení žalobcu potvrdil, pretože dospel k záveru, že prvostupňový správny orgán postupoval

pri vydávaní napadnutého rozhodnutia plne v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, nakoľko napadnuté rozhodnutie vydal v zmysle § 57 ods. 1 písm. c/bod 1 zákona č. 48/2002 Z.z.

V dôvodoch rozhodnutia žalovaný uviedol, že žalobca žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť z dôvodu prebiehajúceho azylového konania a z dôvodu splnenia podmienok podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z.z., keď z dôvodov náboženských bol prenasledovaný čečenskými vzbúrencami ako aj vojakmi Ruskej federácie a pri vyhostení by bol ohrozený jeho život. Z prežitej psychickej traumy trpí depresiami, pre ktoré bolo ošetrovaný v zdravotníckych zariadeniach v Bratislave.

Podľa žalovaného dôvodom vydania napadnutého rozhodnutia o administratívnom vyhostení a určení zákazu vstupu na územie SR na dobu 5 rokov bola skutočnosť, že žalobca naplnil skutkovú podstatu ust. § 57 ods. 1 písm. c/ bod 1 zákona č. 48/2002 Z.z. pričom z ustanovenia § 62 ods. 2 zákona č. 48/2002 Z.z. podanie vyhlásenia podľa osobitného zákona v zariadení nie je dôvodom na prepustenie zaisteného cudzinca a konanie podľa osobitného zákona nie je zaistením cudzinca dotknuté.

Podľa žalovaného skutočnosť, že žalobca bol z náboženských dôvodov prenasledovaný a pri vyhostení by bol ohrozený jeho život, nepreukázal a ani neuviedol v zápisnici o podaní vysvetlenia č. p.: PPZ/269-1/OCP-BA-AV/2005 zo dňa 7.9.2005. Žalobca v uvedenej zápisnici uviedol, že na územie SR pricestoval asi pred rokom a bolo mu určené administratívne vyhostenie a zakázaný vstup na územie SR do 4.8.2005. Do domovského štátu nevycestoval, pretože je chorý a nemôže cestovať. Má diagnózu F41-depresívne úzkosti. Uvedenú chorobu uviedol ako dôvod nevycestovania aj v roku 2004, kedy mu bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení a určení zákazu vstupu na územie SR. Podľa žalovaného však tieto svoje tvrdenia nepreukázal žiadnym dokladom.

Na základe uvedeného žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

Podľa § 244 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (ods. 1).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ods. 2). Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť (ods. 3).

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, ktorým žalovaný potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie o administratívnom vyhostení žalobcu a zákaze vstupu na územie Slovenskej republiky do 7.9.2010 podľa § 57 ods. 1 písm. c/ bod zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňové správne rozhodnutie, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu uvedenými v žalobe, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, a ako sa vysporiadal s podnetom žalobcu, uplatneným na pojednávaní pred krajským súdom ohľadne nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 57 ods. 1 písm. c/ bod 1 zákona č. 48/2002 Z.z (účinného do 31.12.2005) o pobyte cudzincov policajný útvar administratívne vyhostí cudzinca a určí zákaz vstupu do piatich rokov, najmenej však na jeden rok, ak bez oprávnenia vstúpi na územie Slovenskej republiky alebo sa bez oprávnenia zdržiava na území Slovenskej republiky.

Podľa § 58 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo

trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený.

Cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin 21) a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku. (ods. 2).

Zákon o pobyte cudzincov v ustanovení § 57 taxatívne vymedzuje prípady, kedy príslušný policajný útvar administratívne vyhostí cudzinca a určí mu zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky. Jedným z týchto dôvodov je aj skutočnosť, že cudzinec bez oprávnenia vstúpi na územie Slovenskej republiky alebo sa bez oprávnenia zdržiava na území Slovenskej republiky. V prípade žalobcu bolo síce preukázané, že na území Slovenskej republiky sa zdržiaval bez potrebného oprávnenia a túto skutočnosť nijakým spôsobom nespochybňoval ani sám žalobca. Na strane druhej žalobcu už v priebehu administratívneho konania namietal, že existuje v jeho prípade prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov.

Podľa odvolacieho súdu námietke žalobcu, ktorú síce žalobca uplatnil až po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby (na pojednávaní dňa 31.3.2010) týkajúcej sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov, nevenoval krajský súd žiadnu pozornosť, pričom neobstojí zdôvodnenie krajského súdu, že preskúmvacia právomoc súdu je vždy vymedzená rozsahom a dôvodmi žaloby.

Pokiaľ teda krajský súd preskúmaval napadnuté rozhodnutie žalovaného len v rozsahu námietok uplatnených v žalobe a na námietky nepreskúmateľnosti rozhodnutia neprihliadol, hoci na vady týkajúce sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov prihliada súd z úradnej povinnosti, odvolací súd dospel k názoru, že krajský súd sa dôsledne neriadil ustanovením § 250j ods. 3 OSP, pretože rozsahom a dôvodmi žaloby (v uvedenom prípade) nie je súd viazaný. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť.

Z obsahu administratívneho spisu žalovaného totiž vyplýva, že žalobca v priebehu správneho konania namietal, že existuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z.z., keď tvrdil, že z dôvodov náboženských bol prenasledovaný čečenskými vzbúrencami ako aj vojakmi Ruskej federácie a pri vyhostení by bol ohrozený jeho život. Žalovaný sa týmito dôvodmi nezaoberal, rovnako neskúmal existenciu prekážok administratívneho vyhostenia tak, ako sú vymedzené v ustanovení § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov, pričom neobstojí názor krajského súdu, že prekážky administratívneho vyhostenia upravené v § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov sa v podstate prekrývajú s dôvodmi zákazu vyhostenia alebo vrátenia podľa § 47 zákona o azyle a tieto boli preskúmané a s negatívnym výsledkom pre žalobcu vyhodnotené v azylovom konaní.

Krajský súd preskúmaval rozhodnutie žalovaného, ktorý v samostatnom konaní rozhodoval o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu a o administratívnom vyhostení žalobcu, pričom povinnosťou správneho orgánu bolo samostatne skúmať existenciu prekážok vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov, bez ohľadu na to, že inom - azylovom konaní, iný správny orgán (Migračný úrad MV SR) s negatívnym výsledkom pre žalobcu rozhodol, že sa na žalobcu nevzťahuje zákaz vyhostenia podľa § 47 zákona o azyle (účinného v čase vydania napadnutého rozhodnutia o azyle).

Rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu neobsahuje žiadnu zmienku o tom, že správny orgán skúmal existenciu prekážok vyhostenia v zmysle citovaného ustanovenia zákona o pobyte cudzincov, rovnako tento nedostatok neodstránil ani žalovaný ako odvolací správny orgán, hoci žalobca takúto námietku v odvolaní uplatnil.

Rozhodnutie žalovaného trpí namietanými vadami, ktoré spôsobujú nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov a nezrozumiteľnosť.

Odvolací súd však nepovažoval za účelné napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, ale dospel k záveru, že je potrebné napadnutý rozsudok zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného je potrebné z dôvodu nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Z uvedených dôvodov preto bolo možné vyvodiť záver, že rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o administratívnom vyhodení žalobcu z dôvodu podľa § 57 ods. 1 písm. c/ bod 1 zákona o pobyte cudzincov a zákaze vstupu na územie Slovenskej republiky, trpí vadami, na ktoré mal krajský súd prihliadnuť z úradnej povinnosti a rozhodnutia podľa § 250j ods. 3 OSP zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie. Keďže tak neučinil, odvolací súd podľa § 220 OSP rozsudok krajského súdu zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a v zmysle § 151 ods. OSP úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia a to celkovo v sume 132 € pozostávajúcu zo zaplatených súdnych poplatkov za žalobu a za odvolanie (po 66 €). Trovy právneho zastúpenia nebolo možné zástupcovi priznať, hoci v žalobe si ich náhradu uplatnil, pretože si ich nevyčísľil v zákonnej lehote v súlade s § 151 ods. 1 OSP.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 24. augusta 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová